Србобран излази:
СРЕДОМ и СУБОТОМ.
Предплату примаю све ц. и кр. поште, познати скупитељи и уредничество (грчка улица у кући брой 1491).
Рукописи невраћаю се натраг.

СРБОБРАН

Предплатне цена
на три месеца 2 ф. 50 н., на по год. 5 ф., на год. 10 ф. н. вр.
Огласи: маньи до 20 врста за трипут стаю 3 форинта 70 новч. већи преко 20 до 40 врста, 5 фор. аустрийске вредности.

ГОД. V. У НОВОМ САДУ У СУБОТУ 4. ДЕЦЕМБРА 1865. БРОЙ 97.

Дочек цара у Пешти.

Данас 30 нов. пре подне, вели „Пест Лойд," кад са Блоксбергске тврдинѣ потресаюћи топови становничству Пеште и Будима весело огласише, да е Н. Величество на угарско земльиште ступило, било е свечано украшенѣ наших вароши скоро довршено. Узвишене котарке, коих су врхови у позлаћена копя излазиле, и кое су са заставама, вечитим зеленилом као и грбовима оних земаля, кое к' круни С. Стефана принадлеже, окићене биле, означише пут, коим ће найвиши спровод проћи. По улицама показивала се већ пре найвишег долазка нека особита живост. Сви сталежи, да и сами радени, кои су се у свечана рува заодели, били су у густой множини людства заступлѣни, кои су се на позорю свечаног улазка тамо и амо гомилали. Око полак 2 сата били су до 26 зборова са своим заставама, 28 разних индустриалних и других корпорация, као и школска младеж свию вероисповеди намештена, коима се млого людство придружило. Међу заставама сборова и школске младежи видити е било и 52 жупаниска грба, као и 16 грбова найзнатниих угарских градова. Благе сенке осмеяваюћег зимског сунца осветлише и лица више од сто хиляда веселих становника, кои су на свечани дочек Монарха похитили. Колодвор желѣзнице био е од дружтва величествено украшен, особито одае двора и предсобия била су свежим цвећем и тропическим растѣнияма богато искићена. Око 1 сата заузме овде една компания од регементе графа Гондекурта са музиком место почастне страже, а наскоро затим дође врховни градоначелник, варошки судац и већина магистратских саветника и варошких званичника, чланова варошког заступништва и заступници адвокатског сталежа и других знаменитости у свечаном оделу, Академични граћани и чланови свечаног одбора обдржаваше у колодвору ред. Славлѣног патриота Франца Деака поздравише са громовитим „живио." Пре два сата улети локомотива „Београд" са царским влаком у колодвор, и сви присуствуюћи одазваше се одушевлѣнѣм и дуготрайним усклицима веселя, кад Н. Величество цара, кои е у ратном оделу угарског ђенерала на степенима дворског вагона стояо, угледаше. Кад е Н. Величество у пратньи Н. преузвишености Таверника, земальског командирендера и ФМЛ. графа Креневила са вагона сишло и управитель вароши витез пл. Найвирт обично извѣстие поднео, изговорио е врховни градоначелник Леополд Ротенбиллер Н. Величеству слѣдећу беседу:

„Ваше цар. апост. кралѣв. величество!
Наймилостивии господару!"

„Угарски е народ свагда за тим жеднио, а и у своим законима ту е желю изявльивао, да свога краля у своіой средини видити желе. Он е то за найвећу радост држао, а и сматрао е онай дан као дан народне среће, кад год му се та желя испунила; ер свагда е уверен био, да се душевно и материялно благостанѣ само сближенѣм између Монарха и народа постићи може.

Ово уверенѣ одушевлява у овом магновеню цео народ, а особито обштину слободне кр. вароши Пеште, што са найдубльим и найпонизниим поштованѣм В. Величество у престолници отачбине дочакати, и из дубльине свога срца поздравити може.

Онай дан, ког е В. Величество к' свом верном угарском народу с том милостивом намером дошло, да по наймилостивием обећаню само собом онай сабор отвори, ког е задатак, да са оживотворенѣм уставног живота споразумлѣнѣ међу кралѣм и народом утврди, — онай дан остаће у срцама нашим у вечитой успомени. И ако небесно провиђенѣ владалачку тежню В. Величества покрай судѣлованя овог верног народа са пожелѣним успѣхом благослови, онда ће позние потомство Угарске са благодарнои радошћу онай светли повестнице лист сматрати, на ком ће пуносяйно дело В. цар. апост. кр. величества као успостановителя осамстогодишнѣ уставне слободе народа светлити.

Допустите В. Величество, да ова варош, кою срцем землѣ називаю, она чуства изявити може, коя цео народ одушевляваю, будући, да она, изявлюћи найтоплиі желѣ и верну привржeност читавог свог становничства, са одушевлѣном, из дубльине свога срца истичућом радости вапие: „Да небесно провиђенѣ В. Величество на спасенѣ угарског народа и укупне Монархие дуго и дуго поживи."

На ову беседу, коя е на више места са одобренѣм прекидана, одговори Н. Величество са следећим, и од обштег усхићеня пропраћеним речима:

„Радуем се, да се моя на овом месту пре неколико месеци изявлѣна намера сада испунити могла; на особито удовольство служи ми, што ме и овом приликом докази ваше верности и привржености сусретаю. С пуним поверенѣм долазећи очекуем поверенѣ, и будући е моя тврда вера, да ћу то исто и код вас застати, то о моіой кралѣвской милости подпуно уверени бити можете."

Затим Н. Величество праћено свирком народне химне и обштим веселѣм, остави са целом сяйном свитом колодвор. Н. Величество возило се до ланчаног моста са своим првим ђенералађутантом и врховним управителѣм путованя грофом Креневилом на отворени двопрежни дворски коли, покрай коих су правници са голим сабляма ишли. Пред колима Монарха ездила е на коньи една из 33 люди састоећа, свечано изгледаюћа бандерия, на кое е челу едан варошки чиновник са варошком заставом яшио. На целом овом путу било е Н. Величество од непрегледне мложине людства, кое е по улицама и пиящама гомилама врвило, са усхићенѣм поздравлѣно, и тек после едног сата по долазку разиће се скуплѣна на Франц Іосифовом плацу мложина у толико, да се редовни саобраштай успоставити могао.

На улазку моста градоначалник Павловић, приступивши смирено зауставлѣним царским колима, поздрави Н. Величество следећом беседом:

„Ваше цар. апост. краль. величество, наймилостивии господару и кралю!"

Найпонизнии граћани и читаво становничство стародревне престолнице Угарске, препунѣни радошћу и захвалношћу поздравляю В. Величество са завештанѣм необориме поданичке верности, уверени будући, да В. Величество, желећи отечески срећу нашой драгой отачбини, по свом наймилостивием обећаню на границе ове землѣ и нѣне престолнице ступа и седиште своих хвале пуних предака заузима, од куд ће, слѣдећи светом нагону свога найблагороднег срца, изредне плодове благостаня и среће на читаву землю, а с тим и на ову найоданию варошку обштину просипати. Срећу и благослов желе найодания обштина верног овог града Будима свом узвишеном господару и његовой найвишой породици, а наше желѣ нека се к свемогућем у молитви уздижу: Да живи краль!"

ПОДЛИСТАК.

Одношай српски деспота и доселаца,

на прама круни и кралѣвини хрватской и угарской год. 1426-1503.

(Извадак из обширнег дѣла)
саобшт. од др. Франѣ Рачког.

Друге године владаня угарско-хрватскога краля Сигисмунда, у среду дне 15 юния 1389. пропаде на Косову полю српско царство. Баязиду I, сину и наслѣднику Мурада I., кой е побѣду, као Лавар пораз, главом платио, кое било до тога стало, да Србию одмах претвори у пашалук турски. Он се задовольи када му се Стефан Лазаревић поклони, обвеза на верност уз увѣте, да ће порти данак плаћати и да ће као вазал нѣзин на султанов позив войском у помоћ долазити. Свему том у залог одведе Баязид Стефанову сестру, Милеву у свой харем.

Послѣдице косовске битке осећале су се скоро не само на полуотоку юго-источне Европе него и у земляма угарско-хрватским. Ер уз оводобни замршай ствари на западу могао е султан ширити свою власт на том полуотоку, српском помоћу уздрмати остарело византиско царство и несложну Босну. Промисао даде южно-источной Европи она два три людска века, да се или сабере или приправи на ужасну катастрофу, коя ю стиже, када оцин глас први пут одзвечи у дивной Ая-Софии.

Српски кнез Стефан Лазаревић изпуняваo е вѣрно свою вазалску дужност напрама султану. Код Ангоре, на поляни, где некада Помпей потуче Митридата, тукао се е (1402) Стефан уза свога шуряка; паче мирио е распре, породивше се у царской обительи. Али с друге стране знаюћ, да он, нѣгов престол и судбина народа српског виси о самовольи султана, а немаюћ одветка те боећи се метежа после смрти, одлучи се утећи у окрилѣ цара и краля Сигисмунда. Радило се е о том, да краль за Стефанова наслѣдника призна сестрића му Георгия Вуковића Бранковића, да овога приброи угарским великашем са свима правама скопчаним с том одликом и да Георгия, нѣгове законите наследнике и Србию узме у заштиту круне угарске. Сигисмунд и сталиши угарски присташе на понуду и просбу Стефанову тим радие, чим би тим српски кнезови и српска земля ступили у опай одношай напрама Угарской, у какову е имала стати она по назору државнога права угарскога, по коем се е угарска круна присваяла од памтивека врховну власт над Србиіом.*) С тога е Сигисмундо задовольио жельи кнеза Стефана, пошто е овай „учинио свое достоянственике положити заклетву вѣрности и поданства кралю, бискупом, достоянственником и великашем кралѣвине Угарске и истом кралѣвству;" те обзиром на то, „да Србия (regnum Rasciae) са свима правама и припадци свеудиль и од вѣкада бияше и ест подложна светой круни и кралѣвини Угарской и да бияше и ест своина св. круне и кралѣвине," Сугисмунд, како сведочи листином, изданом године 1426 у Тати**) признао е Георгия Вуковића Бранковића за Стефанова наслѣдника на кнежевском престолу српском, уврстио га е међу земальске достоянственике (barones) угарске са еднаким правма и повластицима, кое по уставу ови уживаю. Између дужности намеће се Георгию нарочито ова, да имаде кралю угарскому бити вѣран, да имаде на позив кралѣв дигнути оружану припомоћ и да имаде као и остали угарски достоянственици долазити особно у већа и саборе. Ово признанѣ и поделенѣ повласти потеже се не само на Георгия него и на све нѣгове законите мужке одвѣтке. Сигисмундо е напокон са гледишта угарскога државнога права придржао угарской круни Србию, ако би Ђура умро без мужког одвѣтка; ако без такова кнез Стефан умре, онда да ће круни угарской опет припасти бановина Мачванска, Београд, Голубац Сокол и іош нека мѣста за оближньим котарима, што но е нѣкада Людевит I. посѣдовао.

Овай уговор утаначен међу Угарском и кнезом Стефаном Лазаревићем, склоплѣн од последнѣга тога ради „да Србия неби с временом дошла у туђе руке (ut ipsum regnum Rasciae temporum in processu ad manus non deveniat alienas)," овай — велим — уговор основао е правни одношай међ круном угарском и српским кнезовима. Овай одношай, као и остале чести уговора ступиле су у живот одмах следеће године. Ер када е кнез Стефан дне 10. юния 1427 у селу Глави (Дрвенглава) умро, Ђуро Вуковић Бранковић ступи на престол деспотовине Српске, тер буде не само васалом круне него и достоянственником (бароном) кралѣвине угарске са свима правма, повластицама и дужности. Будући се е Стефан преставио без мужкога одветка, речени градови, котари и предѣли били би по уговору имали пасти у власт угарску. И збиля — Мачва, тай плодни и у военом погледу веома важан предѣл у куту, кога чине Дрина и Сава, добила е банове угарске, од коих се напоминю већ 1427 и следећих година Иван Моровички и Петар Чех (1427.) Стефан Илочки (1429.) Дежа и Ладислав Горянски (1424) итд. Голубац хтеде такођер повести угарска войска; али ту наиђе на одпор, ер тай град на Дунаву бияше кнез Стефан заложио српскому властелину Еремии за 12000 дуката. Када е дакле Еремия ову своту

*) Када е Стефан првовѣнчани у Србии после смрти оца Стефана Неманѣ, основателя нове династие у Србии, тражио од папе Иноценция круну, угарски краль Мирко пристао е (1200) на то, да му папа подѣли круну, но „salvo in temporalibus jure" круне св. Стефана. Vidi Theiner: monum. Slavorum merid. I. 34.

*) Рукопис у ц. кр. књижници дворской у Бечу. Engel: Geschichte von Servie nu. Bosnien. S 370—72. Fajér: cod, dipl. hung. tom. X. vol. 6. p. 809—813.

Н. Величество изволело е на ову беседу слѣдеће одговорити:

„У колико е ваше поклоненѣ срдачно, у толико ме е изява овога приятно увбудила. Будим, као столица моих предака, и мени е свагда мило место задржаваня, и я се радостно у нѣму задржавам. Уверите оне, кои су вас послали, да ће моя кралѣвска милост свагда њиновой верной привржености одговарати.“

Одавде кренусе царска кола далѣ, праћена непрестано радостним усклицима скуплѣног народа, пред коима е будимска бандерия из 36 люди састоећа се ишла, и упуте се кроз свечано украшен улазак тунела, и покрай здания штедионице новим градским путем к кралѣвском двору. Пред бандерином, коя е еднако обучена била (имали су угасите, кожом оперважене доламе) ношена е една стара, іош од освоеня Будима заоставша застава.

Високи духовни и световни сановници, магнати и благородници земаљски, военн и грађански нотабилитети, посланици и различите корпорацие били су кое у дворишту, кое на великим степенима и у одаяма кралѣвског двора скуплѣни, гди е Н. Величество око 3 сата покрай громовитог „живио“ приспело. Брой овде чекаюћих био е толики, да е тек половина до одая кр. двора доспети могла. Бандерие обе вароши и академична младеж допратише Н. Величество до двора. Одма по долазку оде Н. Величество у дворску капелу, гди е под чинодѣйством кнеза Примаса са млогобройном асистенциом „Тебе Бога хвалимо“ одслужено, по свршетку кога високи достойници удале се.

Поздрав председника грофа Дежефия, академии мађарской.

Академия мађарска имала е годишню скупштину свою, на кою іой са болести немогаше нѣзин председник гроф Дежефи доћи. Али он іой посладе поздрав, у коме се не само велика наученост, него и редко родолюбие огледа, и кои е вредио овде као узор патриотски желя и тежня мађарских нашой поштованой публици саобштити. Он гласи:

Здраво ме тишти, што свой поздрав поштованой скупштини о светчаной годишньой седници мађарске академие коя се у овом зданию држи, тек удалѣн могу послати. Тиме сам едне радости лишен; не могу лично захвалност отачбине, овога завода и мою собствену свима онима изразити, кои су своим поклонима и ревношћу, коя друге подстиче, учинили, да е могуће, да се данас под стубовима овог трайног споменика наше еднодушности можемо скупити. Наша крв ние се изневерила! Над овим стубовима и сводовима, као какву круну помећао е вретни потомак великих праотаца вештачке узоре сликаня, кое е имао, да у свом облагороћаваюћем деловаию обште добро свию постану,

Ипак има нешто, што ми тугу мою блажи. — Не треба моих речи, лепо и племенито дело само си означи достойно место у повестници, — а таково беше дело, што га науци овай дом подиже. Таквом делу приличе речи нашег великог песника; Не требаш ти стуба тучна, као стуб сам ти стоиш високо.

Покрай ове утехе има іошт и друга, а то е тврда моя вера, да ће ову радост, и ако е мени закраћена, ипак домовина и убудуће уживати. Отачбина е овай наш завод и ону велику ствар, коіой служи, дубоко у срце удубила, и вацело ће е и одяко на срцу носити. Што су патриоте основали, што е народио саучешће до висине подигло, томе не ће ни одяко патриотска подпора оскудѣвати. Ако е дакле ова светчаност чисто мађарска, и већ и по томе особита, што су противу сваког обичия, не гости, него домаћини на ню позвани, то има іошт нешто важние од тога, што данашнѣм дану знатност и особити значай дае. Међу различним сферама нашег народног живота и путовима, кои кроз њих воде, постое тесна одношеня. Ова светковина слави се у таквом моменту, кад су и на другом простору нашег народног живота наша дела дошла до обртне точке. За кратко се време мора пресудити, да ли ћемо ми као предмети за експериментованѣ да останемо, као што смо досад били, или ће нам покушай за руком изпасти, да трайни и задоволяваюћи нов ред ствари оснуемо? И ако е садашњи момент за наш народни живот на овом простору критичан, то е тако исто и на оном другом великом полю, на ком е наш духовни живот позван, да се креће. Станѣ ће на сваки начин друго постати. Оно ће другчие постати по своіой нарави, и сужено ће бити земљиште, на коме се досад мађарство мицало, и путови рѣци, коима е ово ишло. Навала за развитком а од чести експанзивна природа оних елемента, кои нас окружаваю или међу нама разсеяно живе, у чиим грудма истина патриотско срце куца, али са коих устана не чуе се речца мађарска, та ће породити нужду надтицая са свачим, с чим у непосредни додир дођемо. Ограничити се на себе саме, затворити се у себе, и употреблявати она средства, коя су целисходна била само у дефензивном положаю, то све већ по самим захтеваньма нашег материялног стаия немогућно нам е, сад, кад ми — увучени у покрет материялних користи и газдинског развитка, и жестоко завитлѣни на правац времена, у коме баш користи меродавну улогу имаю — видимо, где се читава гомила таквих точки и повода додиру са унапређеним културама появлюе, кое ће се деловане у нарави и развитку нашег духовног живота осетити. Интелектуални и знанствени напредак производи материялно цветанѣ, и дае народима укус и значай. Тако наука постае сила, напротив материялни развитак постае будионником интелектуалног. И заиста онай врстви патриота, кои е на подиванѣ овога здания са безпримерном штедротом принео, ништа ние могао времену сходние и достойние учинити, него кад нам значенѣ овога лепог дела уедно са изреком оних великих истина явля. — На сваки дакле начин станѣ е критично, и не речи, него само дела могу нас из тегота нѣгових избавити; ту не помажу слабачке одважности и суетне желѣ, него света и снажна воля, негована патриотском топлотом, коіой правац дае трезвена мудрост и предувѣђанѣ. Кои ни е у стаию, да земљиште, кое му е провиђенѣ назначило, заузме и присвои, кои на путу, на коме време напредуе, не може да нађе за се пристойна места, кои значенѣ, за кое е способан, не зна да развие и докаже; кои не може дело извршити. кое му е одмерено, нит позива испунити, кои су му судба и положай дали: томе не дае време нити простора, нит места! Ни е одавна било, кад ми ништа више неимадосмо, до наше отачбине и наше народности, и чиняше се, као да нам се и то не да. И питаше нас, да л не би ова добра у промену хтели дати за оно, што они културом зову? Ми дадосмо на ово питанѣ поносит, нас достоян одговор! Удвои се фонд овог нашег завода, кои е научной култури и развитку нашег свина посвећен, и ето здание е готово. И са овог одговора могу нам само они завидети, кои се не осећаю, да су сами кадри, такав одговор дати. — Ипак ми се не смемо сумњати да ће нао тако исто, у том истом смислу, а само у другой форми и унапред питати. Од стране наших противника с поругом ћемо се питати: „Држите ли іошт непрестано, да ви имате другога позива осим нестанка? Ми можемо прећутати, шта би ми њи запитали. Ми смемо увреде заборавити, али морамо се свагда сећати онога што смо дужни нашем собственом достоянству чинити. Манимо их се! Нека се радую!

(Свршће се.)

„Пест. Кореспо.“ пише „Пест. Лойд“. по коіой ми у последнѣм вечернѣм листу начин описасмо, каво ће *већина земаљског сабора* предвидно свое деловане започети, саобштава данас оно, што е „у круговима фузионске странке о начину решаваня *обштих ствари*“ чула; иста „Кореспо.“ примѣчава пак врично: „велики брой споменутих од нас алтернатива показуе, да преговори к' савршеном сдруженю довели нису, и да ми дакле никакав *програм*, но само лична изявлѣня важних чланова дольнѣг дома саобштавамо.“ — Поменути орган явля:

„*Фузиониране странке* слажу се у том, да обште ствари у обоим државним половинама еднако решавати се мораю;“ овде се и то не мисли, да ове важне ствари са обилаженѣм парламентарни форми решити се могу. Ми сами — доказиваше неки напацитет дольног дома — желимо наше уставне слободе одржати; наслѣдне землѣ имаю право, од

од Сигисмунда захтевао пре него му град предаде, а краль осланяюћ се на поменути уговор нехтеде ове своте исплатити, већ тражише град безувѣтно; Еремия дозове у помоћ Турке. Ови дођу, освое град те га утврде за се (1428). Тим дође Сигмунд с портом у сукоб, кога настояше наравнати сам деспот Ђура.*) — Сретнии бияше Сигисмундо с Београдом, ер га одма после смрти Стефана посѣде те сам уђе у нѣга и оданде дне 12. нов. 1427 изда листину**)

На тай начин додѣ у власт угарску србска Посавина и ключ Угарске, своим положаем веома знаменити Београд, коим е у свойству заповѣдника или капетана управляо (1433) велики жупан Ковински Мато Таловац родом Дубровчанин. По Туроцовой кроници, писаной истога вена,[1]) дао е краль Сигисмундо деспоти на измѣну за Београд ове градове: Сланкамен, Купин (Кевлпен), Бечей, Вилагошвар, Токай, Мункач, Таля, Регег и мѣста: Сатмар, Безермен, Дебрецин, Сур, Варшан (у солночкой жупании) и іоштер некоя; затим у Будиму кућу за свратиште и станованѣ („pro descensu et hospitio“.) Но я би рекао, да е Ђорђеве градове и ова мѣста с припадаюћим посѣдом добио као земаљски достоянственик угарски; дочим кралю припаде Београд у смислу горе наведеногa уговора с кнезом Стефаном. Еле како било, нема двойбе, да е Ђорђе добио поменута разграненѣна посѣдованя, коя се напоминю к тому у две листине**) краля Сигисмунда од г. 1433; а осим њи посѣдоваше он у Угарской

Солнок, Теоцаг и Бече (на отоку Тисе) с многими сели.

Прем ово другованѣ деспота Георгия с Угарском небияше султану по ћуди, те га овай већ г. 1428, када освои Голубац, одврати од очита савеза са Сигисмундом и присили на годишњи данак од 50.000 дуката, ние се Ђорђу похтѣло одступити од приятельства, на кое га везаше особна корист и непазеће на заклетву вѣрности. Ер када е султан од Ђорђа захтѣвао престолницу му Смедерево (1438), кою му бияше допустио новом тврђом учврстити, и када се е на тай захтѣв приближала к Дунаву турска войска, деспота, изручивши град стариему сину Гргуру, с млађим сином Лазаром и с благом утече у Угарску, те себе и свою землю стави у заштиту свога савезника. Турци освое додуше Смедерово; затим (1440) притисну Београд, али без успѣха. Угарска већ ради себе држала е рѣч задану деспоти; па када е порта после велики пораза у срнию 1444 тражила мир од Угарске, сталиши угарски сакуплѣни у Сегедину утанчише примирѣ између остали под тим увѣтом, да се Србия Георгию Вуковићу Бранковићу неврати, као пре ратованя. Тако е деспота добио свою кнежевину само „nomine et mandato regni Hungariae.“ Мимоидуће овдѣ размерицу, коя за тим настаде међу деспотом и Янком Сибињином или Хунядом, у кою га заплете боязан пред султаном с едне, а свойбина с цѣлским грофови, овим непријательима Хунадове обители, е друге стране — све ово мимоидуће треба напоменути само то: да е Ђорђе и касние, особито после смрти свога вета Мурада II. (1451), искао помоћ и заштиту у Угарской. Ер силни Мухамед II. присваяо си е право на Србию по своіой матери Мари а Георгиной кћери, као и по своіой прабаби Милеви, кћери кнеза Лазара.*) Ово тобожнѣ право мислио е Мухамед чином засвѣдочит оборив Цариград (1453); но Георги, подупрт побѣдом угарсие войске, ублажи га опет примирием (18 априла. г. 1844) и данком од годишньих 30.000 дуката. Ово примирѣ ние међутим дуго траяло, ер већ год. 1456 удари Мухамед II. са свом силом на Београд. Ова навала одбиена храброшћу Янка Хуняда и мачванскога бана Врбана, подстрекавана речитости св. Івана Капистрана, сврши подпуном побѣдом кршћанскога оружя (11 юния 1456.) На два тѣдна после пораза турске войске престави се славни Янко, три мѣсеца касние слѣди га (23 октобра) божия слуга Іван Капистран, а два мѣсеца иза тога (24 децембра) пређе у вѣчност србски деспота Георгие Вуковић Бранковић. Сада е Србия управо срнула у пропаст: Георгия син Лазар, прогнавши два стария слѣпа брата (Стевана и Гргура) и отровавши матер Ірину, прогласи се деспотом србским. Но владанѣ нѣгово, окаляно злочини, бияше прекратко; провидност ние допустила, да види своима очима неволю, коя е имала ошинути Србию. Ер га ние било на свету († 20 януара 1458), кад Мухамед, пошто освои Призрен, дође пред Смедерево. Ова престолница паде, а Султан подѣли Лазаревой удовици Еленн ту милост да слободно пређе са своим иметком. Смедереву слѣђаху остали градови (Вишесава, Жрнов, Бѣла Стѣна,) тако да мѣсеца новембра 1459 могаше султан Мухамед кнежевину или деспотовину србску претворити у покраину турску у свой пашалук.*)

(Продужиће се.)

---

*) О том извѣшћуе кралѣв тайник Гаспар Шлик градско вѣће у Франкфурту нѣмачким писмом (Fejér: God. dipl. X. 6. p. 929—30), у коем Голубац зове „Taubenstein.“

*) Fejér: cod. dipl. X., 6 p. 860—7. „Datum in castro nostro Nandor-Albensi.“

*) Chronic. hung. Pars IV., c. 20.

**) Fejér: cod. dipl. X., 7. p. 450—51, 457—60.

*) Дукас приповѣда (XLII p. 178), да е султан деспоти ово поручио: „земля, коіом ти владаш, ние твоя, него Стефана, сина Лазарева, а кроз нѣга е моя.“ Ова порука као да е проти уговору Стефана Лазаревића са Сигисмундом, коим е пренешено право кнежевско на Георгия Вуковића Бранковића. Георгие и Мурад II, отац Мухамеда II. бияху сестрићи Стевану Лазаревићу по сестри Мари и Милеви.

нас захтевати, да наши предлози и њима уживанѣ истих права неотешчаю. Пођу ли они од овог далѣ, буду ли што више захтевали, онда они желе уништенѣ Угарске, онда неможе се на споразумлѣнѣ међу нама мислити. Тим начином нећемо ни еднога посланика наћи, кои се неби изјаснио, да е *државни парламент* штогод немогуће. И *стална депутација из одабраних обе државне половине састојећа*, коя е у млогим изборним програмима препоручена, чини се, да е, од кад су овде конференције почеле, млогоме из волѣ изишла, премда тврдити немажемо, да е ова идея са свим напуштена. Ми бисмо слушаоци еднога разговора о овой теми, и дознасмо за слѣдећу дедукцию:

Ми нежелимо дискусиє о општим стварима у нашем собственом парламенту одређи се; ми желимо равноправно решенѣ ових ствари за целу царевину, дакле и мешовиту комисию с тим правом, да о овима гласати, никако пак дебатирати може. Дебате нека се воде и овде и тамо у подпуним заступничствама приликом избора чланова комисие при издаваню упутства за ове: онда е пак састанак комисия свагда излишан, чим се обе државне половине о стварима, кое расправляти имаю, споразуму, и почем су интереси свию државлина у найважнийм, и периодично повраћаћим се питаньма, као у питаню о буџету, у питаню о установленю равнотеже у државном кућанству и о умаленю државног дуга едни и исти, будући да ће обе државне половине настояти, да обстанак и положай државе као силе обезбеде; то се узети мора, да ово споразумленѣ правило сачинява, и потреба састанка мешовите комисие само изузетно, и то од случая на случай наступити може.

У основу е ипак државни парламент, што се овде предлаже, само колико с новом, толико и с неком особитом системом двею помора. По битности ово е неки единствени државни парламент за обште ствари, чим се закони, кои се целе државе тичу, круни на потврђенѣ само онда поднесу, ако их и наследне земље, и земље угарске круне приме, — парламент са двема кућама, од коих ипак една ние кућа посланична, а друга ние кућа господска; него една заступничство наследних земаля, а друга угарског сабора, и од коих би една у Бечу, а друга у Пешти свое седнице држала; и равлика пак у законима, кои се општих ствари тичу, споляшнѣ у том би се манифестирала, што би се у формули публикацие не као у време „Шмерлинга“ казало: По саслушаню „обе куће мог државног савета“, него по саслушаню „заступника наследних земаля и земаля мое угарске круне.“ — Овим би, мисли се, било обште и равноправно решенѣ општих ствари обезбеђено, без да би уваймна независност у необштим стварима поремећена, без да би парламентарна тѣла с ове и с оне стране Литаве по изгубленю права одобреня пореза и репрутованя до незнатних провинциалних сабора понизити се морала, без да се нека нова средина парламентарна ствар, коя би пре или после тежила, да свой круг дѣланя рашири и с тим неким централизуюћим правцем удари, без да се положаю мађарског езика државним парламентом, кои би по природи немачки саветованѣ водити морао, какови уштрб нанесе: и на последку без да би се од уставних повластица обе државне половине и подпуне едиакости ових штогод одкрићити морало.

Кад се обе ове куће, кое укупну државу заступаю, о буџету и другим општим стварима сложе, онда се решени од обе равногласно законски предлози круни на потврђенѣ подносе. Появил се какова разлика у мнѣнияма међу овим кућама, онда наступа случай, да делегациє обоих скупштина у *мешовитой комисии* састану се. О овлашћеню, кое се овой комисии поделити има, чусмо два предлога. По едном има ова комисия о спорним точкама одма и без дебате са већином гласова одлучено заключити. У овом случаю желити е, да се обе државне половине у *председничству* меняю, тако да свагда она државна половина, из кое е негласаюћи председник, за един глас манѣ има. У другом случаю желити е, да се, кад би се потреба састанка мешовите комисие появила, и кад би обе куће различита заключеня донела, онаки исти поступак одржи, какав е по фебруарском патенту установлѣн био. Мешовита дакле комисия морала би се у неком посредуюћем предлогу сложити, и овай обоим заступничствама на усвоенѣ поднети. Усвоил се посредуюћи предлог од обе стране, то онда наравно свако далѣ питанѣ престає; за противни случай чусмо опет друге неке алтернативе. Една би желила, да у овом случаю *пресуда ибране едне мешовите комисие решава*, друга би хтела ово звание избраног суда на круну пренети, почем се на сумньиченѣ, да се овим к абволутизму повраћа, одговара, да ће се оба заступничка тѣла у интересу своих уставних слобода трудити, да случай присива на пресуду круне редко могућан покаже се. Трећа една алтернатива одбацує сваку пресуду избраног суда, и држи се тога, што у свакой уставной држави са двема камерама онда бива, кад се обе куће о едном законском предлогу сложити немогу; т. е влада учини нерешене спорне точке или кабинетским питанѣм, или не. У првом ће случаю она едно — непокорно — заступничко тѣло (или може бити оба) распустити, и нове изборе наредити, или ће одступити, и на место свое какво министарство поставити, кое већину у обоим заступничким тѣлима задобити може. Но, вели ова алтернатива, у општим стварима државе може само оно *закон* бити, у чему се обе равноправне државне половине сложиле буду.“

Нови Сад 3 дек.

Глас, кои су загребачки листови разнели, а по њима и „Напредак“, да се патриярх *Маширевић* повратио из Загреба у Карловце, сасвим е неоснован. Св. Патриярх дошао е из Загреба у *Пешту*, да при светчаном дочеку Његовога Величества и отвараню угарског сабора учествує.

— Окомад е овде са'ранѣн беочински архимандрит *Гервасие Петровић*. На погребу била е гимназия и све школе.

— Из *Фелдварца* явля се, да е вредни Србин *Никола Войновић*, адвокат после дужег болованя у своіой 36 год. преминуо.

— Из *Ердевика* нам се явля, да е и тамо 8 тек. *Данило Камил*, осмошколац, кои е 6 разреда у Карловцима а 7 и 8 разред у Винковцима свршио, и испит зрелости прошле год. са *одликованѣм* положио, после дужег болованя код родителя своих преминуо. Он се родио међу Србима, одрастао међу њима, и учио са њима; зато се овай жалостни глас о његовой смрти приятельима и друговима покойника по жељи његовой у српском листу саобштава. Вечна му памет!

ДОПИСИ.

II. Из изборног среза Бешеновачког 2 дек.

Како е текао избор саборског посланика у Бешеновачком срезу види се из ниже слѣдуюће ограде и жалбе, кою су данас Срби бирачи 9 српски места дольной табли земальског сабора послали — ово саобштаваюћи српском свету позиваю и умоляваю све од Срба изабране саборске посланике да када се ова жалба на сабору у претрес узела буде да се за ову заузму и нов избор издѣйствую. Жалба гласи:

Високославна табло представничества земальског!

Свестан народ уживанѣ уставни права као най дратоцение благо на свету почитуюћи, ово жели и изисиує, да му е слободно, и оваково исканѣ свако слободно уставно правителство уважити мора.

Устав ове наше миле отачбине слободан е, али на жалост потужити се морамо, да уставна права слободно неуживамо, и да наши сограђани мађарске народности са утицаем власти преимућство на нас упражняваюћи, нами слободно уживанѣ ови права недозволяваю и ево шта се с нама од 1848 године до данас догађало.

У торонталской жупании релативну већину сачиняваю Срби, а абсолутну већину Срби са Романима. 1848. год. да неби Срби и Романи у већем числу у жупанско представничество дошли, и да неби могли на сабор веће число посланика свое народности изабрати, іошт овда буде са утицаем ондашнѣ власти найвећа част не српске и романске народности у жупанско представничество узета, и за саборске посланике изборни срезови тако установлѣни, како би што манѣ Срба и Романа за посланике изабрано бити могло, нарочито у српским и романским срезовима као бешеновачком, зичидорфском, Сенѣурском узета су она места, у коима не српске и романске народности живе, и коя не у средини већ на углю среза тако леже, да е бирачима из други места скоро немогуће на избор доћи.

1861 године ово зло и ова неправда од стране наши сограђана Мађара поновлѣна е, ер ондашњи наджупан приликом устроеня жупание недаде народу, да овай свое жупанско представничество слободно изабере, већ дошавши пред народ са едном напред зготовлѣном листом, у коіой е Срба и Романа тек едну четврту част узео, и то найвише српски отуђеника, ову прочитати даде и на овай начин жупанско представничество наименує, а недаде народу изабрати.

Овай поступак ондашњег наджупана Србе е тако опечалио, и огорчио, да су сви с места одступили, и у упражненю уставни права участвовати нису хтели, а на какву е ползу ово едном трећем служило обште е познато.

Због оваког неприятельства и несогласия како Срби тако и њиова браћа Мађари доста су заеднички трпили и искусили, и услѣд овог када е ове године чрез наджупана 1861 године наименовано и од веће части из Мађара и српски отуђеника састоће се жупанско представничество опет сакуплѣно, да за избор саборски посланика средоточни одбор изабере и изборна места опредѣли, Срби ради срећниег решеня судбе обште отачбине, позову браћу Мађаре, да бар сада спрам њи и Романа праведнии буду, пак да дозволе, да у средоточном пак и у пописним одборима Срби и Романи саразмерно заступлѣни буду и да се изборни срезоци као и изборна места са призрением на олакшанѣ бирача у смислу закона 1848. ч. V. §. 7. преиначе. Нека част сограђана Мађара спремна е била, да се овима пред богом и светом праведним исканьима Срба удовлетвори, а ово би и учинѣно било, да се нека за славом грамзећа господа као Лауш Ронай у бешеновачком, Іоан Ронай у сентмиклушком, Ђула Хертеленди у комлошком, Франя Карачоньи у сенѣурском, Павел Даниел у зичидорфском и Александар Николић у парданьском срезу іошт од пре за саборске посланике кандидовали и овим праведним српским исканьма на пут стаяли нису.

Ова су господа кое сродници кое врстни приятельи г. наджупана са њиме пре избора средоточног одбора, овай понайвише из Мађара и привржениа поменуте господе приватно склопили и имена чланова овако склоплѣног средоточног одбора жупанском представничеству прочитали, пак на овай начин буде средоточни одбор изабран, и недовволише, да се изборна места у смислу 1848. ч. V. §. 7. преместе.

Овай средоточни одбор неимаюћи пописне одборе, ово е за бешеновачки срез из приврженика Лауша Роная, за семиклушки из приврженика Іоана Роная за комлушки из приврженика Ђуле Хертелендиа, за сенѣурски из приврженика Франѣ Карачоньия, за пардански из приврженика Александра Николића и за зичидорфски из приврженика Павла Даниела саставио, и ови су, да изборе њиови кандидата осигураю, по Кертизима и не српским и романским местима скоро сво становничество пак и оне кертизе и служителѣ за бираче попосивали, кои никаквог собственог имаия и качества бирача у смислу 1848 §: 2. непритяжеваю; напротив по српским и романским местима отвећ су се кратко време бавили и способним бирачима нису дали прилике за времена да се уписати могу.

Поред овог незаконитог пописиваня іошт од стране власти дозволѣно е и то било, да су у сенѣурском срезу фебиров Савић са општинским бележницима за Франю Карачоньиа, у бешеновачком срезу Петар Ристић и Стеван Борђевић солгабирови, за Лауша Роная, у пардавьском и зичидорфском срезу солгабиров Стеван Лебановић за Павла Даниела и Александра Николића агитирали, а у бешеновачком срезу и сам е избор незаконит био, као што се из слѣдећег увиђа.

Под овай срез подпадаю српска урбариална места: Чока, Санад, Црнабара, Нови Сентиван, Т. Каньижа, Оросламош, Ђала, Сириг, Деска и романско место Чеба, и ова су места била за Александра Сандића, далѣ мађарска урбариална места Нови Сегедин, Ст. Сентиван, бугарско место Бешеново и Кертизи: Кеглевић Хаза, Бомартелет, Моноштор, Сербица, Фиријхаз, Кишсигет, Майдан, Рабе, Ботянхаза, Пустакрстур Кибекхаза, Тервар Ференцсалаш и Кларафалва и ови су били за Лауша Роная.

Када узмемо да становници 14 кертиски места неимаюћи фрталь сесие вредно иманѣ способност бирача непритяжаваю, то е известно, да 10 знатни српски и романски места против три урбариална места не српске и романске народности абсолутну већину сачиняваю, и ово партиа Лауша Роная предвидивши, на дан избора дође са ножеви и пиштольи наоружана у изборно место Бешеново, овде делећи и бацаюћи ситни новац сакупе сво бешеновачко становничество, заедно са женама и децом и овако сакупивши се у едну гомилу, започну насртати на Србе бираче и ове телесно и врећати, као што су и ђалинског баряктара уели и на нашег кандидата г. Александра Сандића ножеви нападали а един и са пиштолѣм пуцао, на кое неколицина од наши отмѣнии бирача оде г. презесу Талияну овога као и солгабирова Перу Ристића умоле, да и од нападаня и тѣлесног врећаня обезбеде, и када на ово солгабиров Ристић и сам његову наклоност спрам Лауша Роная изяви пак шта више іошт и саме персекуторе напусти, да и ови на нас нападаю, то ми повторително одемо г. презесу Талиану, овом обявимо, да због нападаня и несигурности више у месту обстати неможемо, и умолимо га, да наш протест у записник узме с том

примѣтбом, да се ми са изборног места због несигурности удалюемо и да ћемо, задржаваюћи право бираня, против овог незаконитог поступка нашу ограду и жалбу дотичном месту у смислу закона 1848 ч. V. §. 47. доставити, на кое ми сви Срби а с нами и они, кое смо у смислу §. 31 за поверенике изабрали, из Бешенова удалимо се и одемо своим кућама.

Овим іошт примѣтити имамо, да е партия Лауша Роная, да светину а нарочито небираче као жене и децу искупи, овога на носилама поред лупаня звона и пуцняве топова у цркву носила, гди му е опдашњи свештеник у част Вени Санкте обдржао.

Срби бешеновачког среза из Ђале, Оросламоша, Деске, Чоке, Санада, Црнебаре, Кањиже, Нов. Сентивана и Сирига ограђуюћисе против овакове незаконитости избора посланика, високославной табли представничества са особитом учтивошћу изявлюю, да они Лауша Роная за законо изабраног посланика непризнаю и найучтивие моле, да би високославна табла представничества изволела ову жалбу чрез едну из Табле представничества изаслаћу комасию на лице места извидити, на основу овог за изборно место, но нинакои начин Бешеново опредѣлити, нови пописиваюћи одбор из едног Мађара и едног Србина наименовати и чрез ове нов попис бирача стим одредити, да се при попису уређеня закона 1848 ч. V. §. 2. найстрожие наблюдавати имаю.

Са особитим поштованѣм остаећи у изборном срезу бешеновачком дана 12 декембра 1865.

Срби бирачи општина: Ђале, Оросламоша, Нов. Сентивана, Сирега, Деске, Кањиже, Црнебаре, Чоке и Санада. (Слѣдую имена бирача.)

Динаш 27 нов.

Велико-Бечкеречки дописник г. Д. П. у бр. 93 Србобрана каже да ми, и брат наш из Гаада, о г. А. Николићу едно и исто велимо, и наводи неколико речи, кое е из дописа Гадског дописника узео и уврстио. Наш допис од дописа из Гаада у многом се разликуе, нити се оба дописа на еден свести даю, у том ће нам сваки пошт. читатель овог листа за право дати. Како се може оно, што нисмо ми написали явно тврдити, да смо се баш ми онако изразили?

Г. доп. Д. П. наводи из прошлости неке карактеристичне црте, с коима оно исто доказати труди се, што е и одпре тврдио, а тое г. А. Николић ние Србин, већ Мађар, зато нетреба га за посланика изабрати. Срби бирачи парданьског среза ни су се баш яко на прошлост осврћали, него су много више садашњост пред очима имали. Кад нам е г. Николић казао: „што се тиче наше србске ствари, я вам толико обећати могу, да ћу са прочима србскима посланицима у том смотреню конферирати, и како у конференции нашой свршимо, тога ћу се начела, као и сви остали, чврсто придржавати. С тим нас е г. Николић задовольио, и нисмо нашли за нуждно рачун од њега за прошлост искати.

Г. дописниче Д. П . . . . . ћу! Нас многи данас увераваю да сте ви велики родолюбац. То е врло лепо, и сваке сте похвале заслужни, и родолюбиво србско име ваше Бог да никад незасѣнио облак срни. Допустите нам, молим, нешто овде примѣтити и ставити. Ви препоручисте за посланика прво Петра Вуков из В. Бечкерека, ког наскоро изостависте и препоручисте г. Алек. Вуковића из Модоша. Ова господа пак за цело преизборно време ни су се дали ни чути ни видити. За што, и кроз што?! Много би болѣ било, да сте се баш ви за кандидата ставили, благовремено општинама лично приявили, и са бирачима до споразумленя дошли, ер без тога, веруйте, неможе ствар поспешно за руком поћи, па макар ми овога, или ти онога, и са самим звездама с неба украшавали.

Г. А. Николић е 23 т. м. са 1600 против 600 гласова за саборског послака у Парданю изабран. Избор е теко мирно, правилно и точно. На ред е пазио уйпечки вел. судац г. М. Штефулић, ком се нарочито и захвалити има, те се нису неприятни сукоби догодили.

У нашем допису бр. 91 Србобрана увукла се, незнам како, една погрешка. Ми смо пред очима имали оне свештенике, кое е допис. В. Бечк. г. П. у бр. 83 Србобрана назначио, а то су: беодрански и падейски. На промену местног имена, у оно време кад смо допис у бр. 91 Србобр. писали, нисмо ни помислити могли. Треба дакле читати: беодрански и падейски, (а не пардањски.)

Баш сад, кад ово пишемо, стиже нам глас, да г. посланик наш кроз Уйпеч пролази за у Темишвар, а оданде за у Пешту. Општински поглавари наши и 24 коњника одоше да г. Николића до границе торонталске жупание испрате. Ми му желимо срећан пут.

И. Ердевик 25. нов.*)

На допис из Ердевика у „Напредку“ бр. 24. у коме се каже: како у Ердевику црквени одбор постои, како се овай у интересу цркве и школе, и то вальда често, саветуе и као добар подупирач, кои е трудом г. пароха Лонгиновића састављен, найболѣ плодове и користи цркве и школе произвести може, имам слѣдуюће примѣтити:

1. Што се тиче казаног одбора да е такови г. Лонгиновић са неколицином интелигентни люди саставио, то примѣчавам, да дописник за овай пар право нема, почем е такови одбор іош пре више година по наредби ч. консисториума у присуствию г. проте шидског у Ердевику путем сазване обштине поставлѣн, гди су и оба пароха ердевичка присуствовала. Овай одбор ние до сад ништа у интересу цркве и школе радио. Он би могао од користи бити, кад би се постарао:

а, да се од заведеног школског фонда сваке године школски рачуни воде и на прегледанѣ дотичной власти подносе и да се овде налазеће главнице у явним грунтовним записницима осигураю.

б, да се истим начином и они новци цркве ердевичке, коя по гласу годишњи рачуна до 5000 ф. а. в. има, од кои іош ни една крайцара осигурана ние, нити е пак и коя облигация по пропису постоећи закона написана — найпре ликвидую, и овим путем у ред доведу, пак ћу я онда како дописнику тако и каваном назови одбору мою похвалу изявити, али пре никоим начином.

в. Да се одбор постара, да желѣ већ одавно упокоени удовица, кое су приличне своте новаца на свету цркву оставиле, испуне, ер о њиним наредбама сад у рачунима већином ни трага нема.

Зато дописнику би саветовали, да се мане личне похвале давати оном, кои их неваслужуе, и ако му е заиста стало до напредка наше цркве и школе, то да гледи, да се братска любав истом одбору поврати, и да се учи давати: „сваком свое,“ а не личним приятельима и добротворима оно явно приписивати у заслугу, што е наредбом конзисториялном у живот ступило.

Беч 30. новембра.

Дванайсти час приближуе се, и ми стоимо близу решеня; само іош еден недаль времена раставља нас од оног магновеня, ког ће наш узвишени Монар земальски сабор у Пешти отворити, и народима како с ове тако и с оне стране Литаве на ново посведочити, колико му свестрано задоволенѣ свию народа велике и лепе Аустрие на срцу лежи. Цар Франц Іосиф I. осланяюћи се на свое добро и свето право, излази са найпуним поверенѣм Угрима на сусрет. Да би свемогући Бог, кои са судбама како народа тако и Монарха управља, дао, да мудра умереност са предстоећим великим делом измиреня управля, и да се све обистини, што су нам до сада угарски журнали о готовости и помирльивости говорили. — Надаймо се с пуним поузданѣм.

Пак вар да у нашем повереню неоладнимо, кад с обзиром на изборне агитацие у Угарской међу прочим и ту примѣтбу учинимо, да живећи у той земльи до 3,000.000 Словака немогоше од своих словачких воћа ни еднога едитог за посланика на Пештанском сабору протурити? и да Словаци управо Мађарима подлећи морадоше? — Ни мало се дакле чудити неможемо, ако ни еден од три словачка владике у угарском горнѣм дому припадаюће му месту незаузме.

Са наименованѣм Кардинала Хаулика за locum tenensa банског достоянства као да се Мађарима наклонѣним хрватским фузиоинстама доскочити мисли, и ако кардрнал Хаулик ние Мађар, ипак е Н. Величество цар спрам њега силним речма ту желю изявило, да би као посредник међу препируће се странке ступио; седи овай духовни великодостойник покрай свое дубоке старости и слабог вдравля опет се изяснио, да ће жельи свога монарха са свом своіом снагом слѣдовати. Дали ћему ово тешко дело за руком испасти, то ће мо кроз неколико дана видити.

На полю сноляшне политике нема скоро никакови важни новисти. Смрт старог краля белгиског Леополда неможе за сада од никакови последица бити, и све од ватрени политичара чинѣне спекулацие и планови осташе само комбинацие.

Извѣстия мексиканска често су у таковим противорѣчию, да све, што од труда долази, с великом пажльом сматрати се мора. За нас аустрияице интересантно е, што ће се допуначаюће врбованѣ за аустр. мексиканску своевольну войску т к у априлу започети, и ако е у ту сврху годишнѣ 2000 люди одобрено, ипак ће се идуће године 4000 люди изабрати, што ове године никаквог врбованя не бияше. Односне расправе о горньой већой цифри іош еднако теку.

*) Овай одговор уредништво „Напредка“ ние хтело у свой лист примити, вато га ми на молбу дописника у нашем листу саобштавамо. Ур.

Угарска.

„Пест. Лоид“ явля, да е 30 новембра, око 5 сати после подне у кралѣвском двору сяйна тафла била, на кою су осим они великодостойника, кои к царской свити принадлеже, слѣдећа господа позвана: Кнез Примас, арцибискуп Бартаковић, патриярх Маширевић, дворски канцелар Майлат, министар гроф Мориц Естерхази, тавереник Шеиђи, врховни коморник граф. Цираки, граф Емерик Бађањи, чувари круне граф Георг Карольи и барон Антон Њари, местосаступник врховног вратара граф Георг Алмаши, врховни Трухсес граф Антон Майлат, конмандуюћи ђенерал Лихтенштай, ФМЛ. граф Ст. Кантен ФМЛ. Чех, ФМЛ. барон Раминг, и дворски саветници Бартош и Папаи.

БРЗОЯВ

уредничству „Србобрна.“

Нови Бечеј 3 дек. Стратимировић е путуюћи у Пешту овде од новобечейских и вранѣвачких Срба свечано и с великом овацином дочекан.

НАЙНОВИЕ.

Загреб 30 нов. Држане данас пре и после подне конференцие обе странке обавлѣне су по „Пест.Лойду“ у помирльивом духу. Сложише се, да се приседницима банског стола право гласа одузме, и да се догађаи, кои су се после 12 новембра у саборской дворани догодили, као неучинѣни сматраю. У првой седници дакле наставиће сабор свое деланѣ онде, гди е у седници од 12 новембера ово прекинуо.

— 1 дек, *Шухай* изабран е за првог, *Субошић* за другог подпредсѣдника. Народне се странке изравнале. *Хаулик* е наименован за бановског заступника.

Брисл 25. новембера. Краль белгиски Леополд умро е данас у 11 сати 55 минута пре подне.

— 30. нов. „Бриселски журнал“ доноси садржай телеграма Наполеоновог на новог краля: „Царица и я узимаю живо саучастие на жалости, коя вас е постигла. Ваш светли отац показивао ми е свагда велику наклоност. Я сам свагда велику наклоност спрам њега осећао. Он е уживао праведни глас високог изображеня и мудрости. Он е био с правом еден од поштованих монарха у Европи. Надам се, да ће те на престолу високим примѣрима слѣдовати, кое вам ваш узвишени предак остави. Свагда ћу се за сретног држати, да вам ону наклоност посведочим, кою спрам вас осећам.

ТРГОВИНА.

НЕШТА 1 децембра. Време е ведро и умерено ладно; на Дунаву показую се слаби знаци Леда. Вода опада.

Радня с раном. Са страни пияца нема никаквих знатних извѣтия. Лондонска пияца била е течаем целе прошле неделѣ у шеници постояна, без да се цена и найманѣ променула, и почем по извѣстию од понедельника ове неделѣ никакове промене наступите то се може узети, да су пронешени гласови, као да е тамо рана са 1 и по до 2 шилинга скочила сасвим неосновани и ми се принуђени налазимо, ове гласове ради одклонѣна каквог неспоразумленя сасвтм опровргнути. Са наполицом вашарило се у Берлину хрђаво, и зато е цена местне робе са 1-по талиром попустила.

На нашем вашару влада, што се пшенице тиче, прилична тишина, и на житной пияци само е на 3000 мерова потиске 88—90 ф. т. шенице по 3 ф. 45 нов. за 3 месеца учинѣни уговор протоколиран. Роба за извоз услѣд млитавиег пролаза на лондонской пияци манѣ се тражи, и по нижой цени продае. Услѣд непоспешних известия са берлинске пияце ние ни наполица болѣ пролазила, и ове врстерана тешко се по нотираной цени продавала.

Оглас.

Услѣд одпуста високосл. краль. унг. наместничства дне 4 новембра о.г. бр. 65927 коим е грађенѣ водопуста (шлайса) на іосимовом фоку, и чишћенѣ неких канала одобрено, заключило е представничство ове вароши у седници дне 9 нов. о.г. бр. 576-3895 да се тай посао приватним подузетницима путем лицитацие на ниже, изда, чега ради се рок на 11 (23) децембра о. г. у 9 сати пре подне одређуе.

Трошак за те послове предрачунѣн е на 3076 ф. 40 нов. свр кои е и од вишег места одобрен.

Подусетници имаю пре лицитацие доказати свою способност за тай посао и 10 на сто видиум положити. Остала условия, као такођер и план и предрачуни о теме послу, могу се у свако доба код долеподписаного прегледати.

У Н. Саду 2 (14) децембра 1865.

77—1—3 Бела Пеак, сенатор.

Уредник и издаватель Петар Нинковић.

Брзотиском Игнята Фукса у Новоме Саду